

บทที่ 5

วงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดโดยใช้วงจรกรองความถี่ผ่านหมด เป็นตัวสร้างสัญญาณควบคุม

ภายในบทนี้อธิบายถึงวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดของสัญญาณรูปไซน์ให้มีการทำงานที่รวดเร็ว เทคนิคที่ใช้เป็นการอาศัยสมบัติการเลื่อนเฟสของวงจรกรองความถี่ผ่านหมดซึ่งได้นำมาต่อร่วมกับวงจรตรรกะสำหรับการสร้างสัญญาณ 2 สัญญาณเพื่อนำมาใช้ควบคุมจังหวะการทำงานของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณและวงจรสุ่มและคงค่าสัญญาณตามลำดับ ผลจากการใช้ตัวสร้างสัญญาณที่นำเสนอสามารถได้รับไม่เพียงแต่วงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดที่มีโครงสร้างเรียบง่ายเท่านั้น แต่ยังได้วงจรที่มีการทำงานที่รวดเร็ว

5.1 วงจรและหลักการทำงานของวงจรที่ได้พัฒนาออกแบบขึ้น

ภาพ 5.1 แสดงโครงสร้างของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดสำหรับสัญญาณรูปไซน์ที่ได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วยวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณ วงจรสุ่มและคงค่าสัญญาณ และวงจรสร้างสัญญาณควบคุมโดยใช้วงจรกรองความถี่ผ่านหมดเป็นพื้นฐานในการออกแบบ ภาพ 5.2 แสดงแผนภาพเวลาของสัญญาณที่สำคัญของวงจรในภาพ 5.1 ซึ่งการทำงานในแต่ละรอบนั้นจะแบ่งออกได้เป็น 4 จังหวะเหมือนกับวิธีการในบทความเดิม ดังนี้คือ

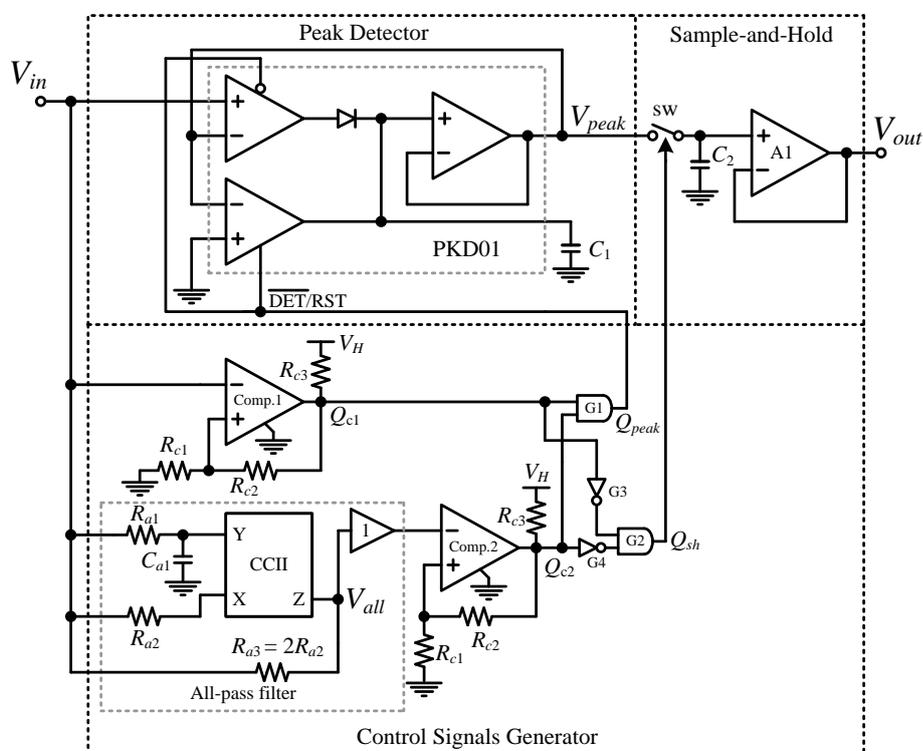
ลำดับที่ 1: สัญญาณควบคุม Q_{peak} เปลี่ยนสถานะจากตรรกะ 1 เป็นตรรกะ 0 เพื่ออนุญาตให้วงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณเริ่มทำงาน ซึ่งหลังจากเวลา $T_{in}/4$ จะได้อาต์พุตของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณเป็นค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุต

ลำดับที่ 2: สัญญาณควบคุม Q_{sh} เปลี่ยนสถานะจากตรรกะ 0 เป็นตรรกะ 1 เพื่อควบคุมให้วงจรสุ่มและคงค่าสัญญาณเปิดรับค่าเอาต์พุตของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณไปเป็นเอาต์พุตของวงจร

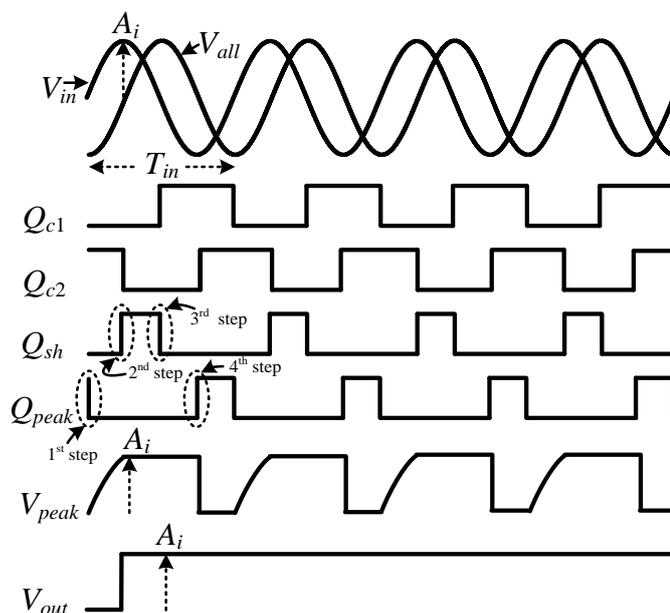
ลำดับที่ 3: สัญญาณควบคุม Q_{sh} เปลี่ยนสถานะจากตรรกะ 1 เป็นตรรกะ 0 เพื่อควบคุมให้วงจรสุ่มและคงค่าสัญญาณทำการหยุดรับค่าจากวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณพร้อมทั้งรักษาระดับค่าของสัญญาณเดิมไว้ให้มีค่าคงที่ก่อนที่จะมีการเปิดรับข้อมูลใหม่ในรอบการทำงานถัดไป

ลำดับที่ 4: สัญญาณควบคุม Q_{peak} เปลี่ยนสถานะจากตรรกะ 0 เป็นตรรกะ 1 เพื่อรีเซ็ตค่าเอาต์พุตเดิมของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณ สำหรับการเตรียมความพร้อมในรอบการทำงานใหม่

ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างวงจรที่ได้พัฒนาขึ้นใหม่กับงานเดิมคือส่วนของวงจรสร้างสัญญาณควบคุมซึ่งจะสามารถควบคุมให้วงจรสามารถทำงานได้ภายในเวลา 1 คาบของสัญญาณอินพุต ในขณะที่งานเดิมใช้เวลาเท่ากับ 2 คาบของสัญญาณอินพุต ทั้งนี้เนื่องจากในงานดังกล่าว เป็นการอาศัยสมบัติของฟลิปฟลอปชนิดजेके (JK-Flip Flop) สำหรับการหาความถี่ของสัญญาณอินพุตเพื่อนำมาสร้างเป็นสัญญาณควบคุมการทำงานของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณ และวงจรสุ่มและคงค่าสัญญาณ โดยในงานนี้ได้กำหนดเงื่อนไขการทำงานของวงจรทั้ง 4 จังหวะเปรียบเทียบกับเฟสของสัญญาณอินพุต (θ_{in}) ไว้ดังนี้คือ จังหวะที่ 1 และจังหวะที่ 3 จะเกิดขึ้นในขณะที่เฟสของสัญญาณอินพุตมีค่าเท่ากับ 0° และ 180° ตามลำดับ จังหวะที่ 2 จะต้องเกิดในช่วงมุม: $90^\circ \leq \theta_{in} < 180^\circ$ และจังหวะที่ 4 จะต้องเกิดในช่วงมุม: $270^\circ \leq \theta_{in} < 360^\circ$

ภาพ 5.1 วงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดสำหรับสัญญาณรูปไซน์

ภาพ 5.2 แผนภาพเวลาของสัญญาณที่สำคัญของวงจรในภาพ 5.1

เพื่อให้การทำงานเป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในส่วนของวงจรสร้างสัญญาณควบคุมภายในงานนี้ได้ใช้วิธีนำสัญญาณอินพุตไปผ่านวงจรตรวจจับผ่านศูนย์และวงจรกรองความถี่ผ่านหมดดังแสดงในภาพ 5.1 เมื่อ Q_{c1} และ Q_{c2} คือสัญญาณเอาต์พุตของวงจรตรวจจับผ่านศูนย์ Comp.1 และ Comp.2 ตามลำดับ โดยจะสามารถสังเคราะห์สัญญาณควบคุม Q_{peak} และ Q_{sh} ได้ดังนี้คือ

$$Q_{peak} = Q_{c1} \text{ and } Q_{c2} \quad (5.1)$$

$$Q_{sh} = \overline{Q_{c1}} \text{ and } \overline{Q_{c2}} \quad (5.2)$$

โดยในส่วนของวงจรกรองความถี่ผ่านหมดนั้นได้พัฒนาขึ้นจากวงจรสายพานกระแสซึ่งจะสามารถเขียนฟังก์ชันส่งผ่าน (Transfer function) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสัญญาณแรงดันเอาต์พุต V_{out} กับสัญญาณแรงดันอินพุต V_{in} ของวงจรได้เป็น

$$H(s) = \frac{V_{oll}}{V_{in}} = \frac{(1 - sC_{o1}R_{o1})}{(1 + sC_{o1}R_{o1})} \quad (5.3)$$

เมื่อ $V_{in} = A_i \sin(2\pi f_{in}t)$ และ $s = j\omega = j2\pi f_{in}$, จากสมการที่ (5.3) ขนาดและเฟสของ $H(s)$ จะสามารถแยกเขียนได้เป็น

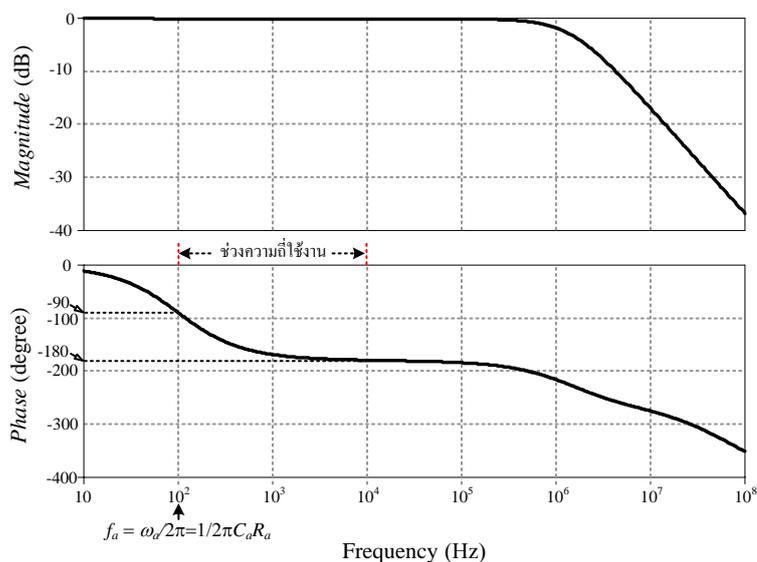
$$|H(j\omega)| = 1 \quad (5.4a)$$

$$\theta_{oll} = \angle H(j\omega) = -2 \arctan \omega C_{o1}R_{o1} \quad (5.4b)$$

สมการที่ (5.4a) แสดงให้เห็นว่าขนาดของสัญญาณเอาต์พุตตลอดช่วงความถี่ใช้งานจะมีค่าเท่ากับขนาดของสัญญาณอินพุต สมการที่ (5.4b) แสดงให้เห็นว่าเฟสของสัญญาณเอาต์พุตจะตามหลังเฟสของสัญญาณอินพุตโดยเมื่อกำหนดให้ $\omega_o = 1/(C_{o1}R_{o1})$ จะได้ผลการเลื่อนเฟสระหว่างสัญญาณทั้งสองเท่ากับ 90° รูป 3 แสดงตัวอย่างผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรกรองความถี่ผ่านหมดด้วยโปรแกรม PSPICE ซึ่งเป็นการใช้สมบัติของไอซีเบอร์ AD844 ทำหน้าที่เป็นวงจรสายพานกระแสและบัฟเฟอร์ (Buffer) ภายในไอซีเดียวกัน กำหนดพารามิเตอร์ $f_o = \omega_o / 2\pi = 1/(2\pi C_{o1}R_{o1}) = 100$ Hz และกำหนดสัญญาณแรงดันอินพุต (V_{in}) ของวงจรเป็นสัญญาณรูปไซน์ขนาดเท่ากับ $1 V_{rms}$ ใช้แหล่งจ่ายไฟเลี้ยงวงจรเท่ากับ ± 9 V ทำการทดลองแปรค่าความถี่ของสัญญาณ V_{in} วัดขนาด (Magnitude) และเฟส (Phase; θ_{oll}) ของสัญญาณเอาต์พุต (V_{oll}) เทียบกับสัญญาณ V_{in} จากรูปผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรช่วงความถี่ของสัญญาณ V_{in} ที่ทำให้เฟสของสัญญาณเอาต์พุตมีค่าเท่ากับ -90° ถึง -179° ซึ่งจะได้ช่วงความถี่ประมาณเท่ากับ 2 ดีเคท (ความถี่ 100 Hz ถึง 10 kHz) อย่างไรก็ตามการกำหนดให้ $f_o = 1/(2\pi C_{o1}R_{o1})$ มีค่าสูงจากผลการเลียนแบบการทำงานของวงจรพบว่าจะมีผลทำให้ช่วงความถี่ใช้งานของวงจรมีค่าแคบลงดังแสดงในตารางที่ 5.1

จากตารางที่ 5.1 สังเกตข้อมูลลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 6 การนำวงจรกรองความถี่ผ่านหมดไปประยุกต์ใช้ สำหรับการสร้างสัญญาณควบคุม Q_{sh} จะสามารถใช้งานได้ในช่วงความถี่ใช้งานโดยประมาณเท่ากับ 0.75 ดีเคท ถึง 2 ดีเคท โดยในทางปฏิบัติช่วงความถี่ใช้งานจะแคบกว่านี้เล็กน้อยเนื่องจากต้องเผื่อเวลาสำหรับการสร้างสัญญาณควบคุม Q_{peak} เพื่อการรีเซ็ตค่าแอม

พลิจูดเดิมของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณ ยกตัวอย่างเช่นข้อมูลในลำดับที่ 5 ถ้าใช้การเผื่อเวลาไว้คิดเป็นมุมเท่ากับ 5° จะได้ช่วงความถี่ใช้งานเท่ากับ 10 kHz ถึง 119.6 kHz สำหรับข้อมูลในลำดับที่ 7 ซึ่งจะได้ช่วงความถี่ใช้งานประมาณเท่ากับ 0.48 ดีเคท (ช่วงความถี่ 719.88 kHz ถึง 2.16 MHz) อย่างไรก็ตามผลจากการทดสอบการทำงานพบว่าช่วงความถี่ใช้งานของวงจรถ้าค่าแอมพลิจูดจะถูกจำกัดอยู่ที่ความสามารถในการทำงานของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณ ซึ่งมีค่าสูงสุดประมาณเท่ากับ 170 kHz

ภาพ 5.3 ผลตอบสนองทางความถี่ของวงจรรองความถี่ผ่านหมด

$$\text{เมื่อกำหนด } f_a = \omega_a / 2\pi = 1 / (2\pi C_{a1} R_{a1}) = 100 \text{ Hz}$$

ตารางที่ 5.1 การเลื่อนเฟส (θ_{all}) ของสัญญาณเอาต์พุต (V_{all}) เปรียบเทียบกับเฟสของสัญญาณอินพุต (V_{in}) สำหรับวงจรกรองความถี่ผ่านหมด (จากการเลียนแบบการทำงานของวงจรด้วยโปรแกรม PSPICE)

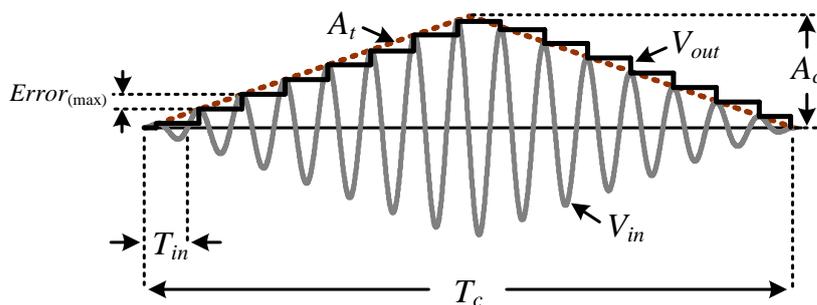
ลำดับที่	พารามิเตอร์		ค่าความถี่ของสัญญาณอินพุต พิจารณาที่ θ_{all} ต่างๆ (Hz)			ช่วงความถี่ระหว่าง $\theta_{all} = -90^\circ$ ถึง -179° $= \log \frac{f_{in}(\theta_{all} = -179^\circ)}{f_{in}(\theta_{all} = -90^\circ)}$ (ดีเคท)
	C_{ot} (μF)	R_{ot} ($\text{k}\Omega$)	$\theta_{all} = -90^\circ$	$\theta_{all} = -175^\circ$	$\theta_{all} = -179^\circ$	
1	100	1.599	1	23.33	100	2
2	10	1.599	10	230.51	1 k	2
3	1	1.599	100	2.28 k	10 k	2
4	0.1	1.599	1 k	19.98 k	42.87 k	1.63
5	0.01	1.599	10 k	119.60 k	159.25 k	1.20
6	0.001	1.599	95.51 k	490.92 k	538.34 k	0.75
7	0.0001	1.599	719.88 k	2.04 M	2.16 M	0.48

5.2 การวิเคราะห์พารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับวงจร

พารามิเตอร์ประการหนึ่งที่น่าสนใจได้แก่ผลจากการเปลี่ยนแปลงค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุต โดยในที่นี้ได้สมมติให้สัญญาณอินพุต (V_{in}) ของวงจรมีความถี่คงที่ $f_{in} = 1/T_{in}$ แต่มีการเปลี่ยนแปลงค่าแอมพลิจูด (A_i) เป็นรูปสามเหลี่ยมอย่างต่อเนื่องดังแสดงในภาพ 5.4 โดยมีค่าความถี่ในการเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดคือ $f_c = 1/T_c$ และค่ายอดสูงสุดของสัญญาณอินพุตมีค่าเท่ากับ A_c กำหนดให้ $Error_{(max)}$ คือค่าผิดพลาดสูงสุดจากการทำงานของวงจร ซึ่งจะสามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ได้เป็น

$$|Error_{(max)}| = \frac{2A_c f_c}{f_{in}} \quad (5.5)$$

จากสมการที่ (5.5) ยกตัวอย่างการคำนวณเช่น ถ้ากำหนดให้ $f_{in} = 50$ kHz โดย $A_c = 5V$ และ $f_c = 1$ kHz จะได้ $|Error_{(max)}| = 200$ mV แต่ถ้าใช้ $f_c = 100$ Hz จะได้ $|Error_{(max)}| = 20$ mV ซึ่งจะเห็นได้ว่าถ้าต้องการลดขนาดค่าผิดพลาด $|Error_{(max)}|$ ของวงจรจะต้องกำหนดให้ $f_{in} \gg f_c$ อย่างไรก็ตามค่าผิดพลาดดังกล่าวนี้จะมีค่าน้อยกว่าค่าที่ได้จากวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดแบบเดิม [14] อยู่ 50% เมื่อใช้เงื่อนไขเดียวกัน

ภาพ 5.4 ผลการเปลี่ยนแปลงค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุต

5.3 การทดสอบการทำงานของวงจร

การทดสอบสมบัติการทำงานของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดสำหรับสัญญาณรูปไซน์ภายในงานนี้ได้ใช้วิธีต่อวงจรบนบอร์ดทดลองโดยใช้ไอซีต่างๆ ดังนี้คือ วงจรสายพานกระแสและบัฟเฟอร์นั้นอาศัยสมบัติของไอซีวงจรรขยายชนิดป้อนกลับกระแสเบอร์ AD844 วงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณใช้ไอซีเบอร์ PKD01 ออปแอมป์ A_1 ใช้ไอซีเบอร์ LF353 ออปแอมป์ Comp.1 และ Comp.2 ซึ่งใช้สำหรับเป็นวงจรตรวจจับผ่านศูนย์ใช้ไอซีเบอร์ LM311 แอนด์เกตและไอซีนี้อเกตใช้ไอซีเบอร์ MC14081BCP และ MC14069BCP ตามลำดับ สวิตช์อิเล็กทรอนิกส์ sw ใช้ไอซีเบอร์ MC14066BCP ใช้แหล่งจ่ายไฟเลี้ยงวงจรเท่ากับ ± 9 V กำหนดค่า $R_{c1} = R_{c3} = 1$ k Ω , $R_{c2} = 100$ k Ω , $R_{o1} = 1.6$ k Ω , $R_{o3} = 2R_{o2} = 20$ k Ω , $C_2 = 10$ nF

ลำดับที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองแปรค่าตัวเก็บประจุ C_1 สำหรับวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณ ทั้งนี้เพื่อหาช่วงความถี่ใช้งานที่วงจรยังคงสามารถตรวจจับค่าแอมพลิจูดขนาด 5 V ได้ทันโดยมีความผิดพลาดในการทำงานโดยประมาณไม่เกิน ± 0.1 V (ก่อนถูกรีเซ็ตค่าทุกรอบการทำงาน) ซึ่งจะได้ผลการทดสอบดังแสดงในตารางที่ 5.2

ลำดับที่ 2 ผู้วิจัยได้ทดสอบสมบัติการทำงานของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดโดยการป้อนอินพุตของวงจรเป็นสัญญาณรูปไซน์ที่มีค่าแอมพลิจูดคงที่ในช่วงความถี่ต่างๆ (โดยใช้ค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ดังตารางที่ 5.1 และตารางที่ 5.2) ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบจังหวะการทำงานและช่วงความถี่ใช้งานของวงจร โดยจะได้รูปตัวอย่างผลการทำงานของวงจรดังแสดงในภาพ 5.5 และภาพ 5.6

ลำดับที่ 3 เป็นการทดสอบความถูกต้องในการทำงานของวงจรในกรณีที่สัญญาณอินพุตของวงจรมีความถี่เท่ากับ 1 kHz แอมพลิจูดของสัญญาณอินพุตแปรค่าในช่วง 0.2 V ถึง 5 V ซึ่งได้รูปการทำงานของวงจรดังแสดงในภาพ 5.7

ลำดับที่ 4 เป็นการทดสอบสมบัติการทำงานของวงจรในกรณีที่สัญญาณอินพุตของวงจรมีการเปลี่ยนแปลงค่าแอมพลิจูด โดยในที่นี้ได้นำสัญญาณรูปไซน์ความถี่ 10 kHz มอดูเลตทางขนาด (amplitude modulator) กับสัญญาณความถี่ต่ำรูปร่างต่างๆ โดยจะได้รูปตัวอย่างผลการทำงานของวงจรดังแสดงในภาพ 5.8

ลำดับสุดท้ายเป็นการทดลองวัดค่าผลรวมความผิดเพี้ยนฮาร์โมนิก (Total Harmonic Distortion; THD) สัญญาณเอาต์พุต (V_{out}) ของวงจร โดยได้กำหนดให้อินพุตของวงจรเกิดจากการมอดูเลตแอมพลิจูดระหว่างสัญญาณรูปไซน์ความถี่คงที่เท่ากับ 50 kHz กับสัญญาณตัวที่สองซึ่งเป็นรูปไซน์ขนาดเท่ากับ 1 V แปรค่าความถี่ของสัญญาณตัวที่สองในช่วง 1 Hz ถึง 10 kHz ซึ่งจะได้ผลการทดลองดังแสดงในภาพ 5.9

5.4 ผลการทดสอบการทำงานของวงจรและการอภิปรายผล

จากตารางที่ 2 ค่า $f_{in(min)}$ และ $f_{in(max)}$ คือค่าความถี่ต่ำสุดและค่าความถี่สูงสุดที่วงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณสามารถทำงานได้ (จากการเลือกใช้ตัวเก็บประจุแต่ละค่า) ตามลำดับ โดยที่ค่าแอมพลิจูดสูงสุดของสัญญาณแรงดันอินพุตกำหนดไว้เท่ากับ 5 V นอกจากนี้จากการตรวจสอบพบว่าการเลือกใช้ตัวเก็บประจุแต่ละค่านั้นวงจรจะสามารถใช้งานกับสัญญาณอินพุตที่มีค่าแอมพลิจูดต่ำสุดได้ไม่เท่ากัน โดยผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะช่วงความถี่ที่วงจรมีช่วงปฏิบัติการ 200 mV ถึง 5 V มาแสดงผล จะสังเกตได้ว่าหากต้องการใช้งานกับสัญญาณอินพุตที่มีความถี่สูงจะต้องเลือกใช้ตัวเก็บประจุที่มีค่าต่ำ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณที่ใช้สามารถใช้งานกับสัญญาณอินพุตที่มีความถี่สูงสุดประมาณเท่ากับ 170 kHz

ตารางที่ 5.2 ตัวเก็บประจุที่เหมาะสมสำหรับวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณในแต่ละช่วงความถี่ใช้งาน

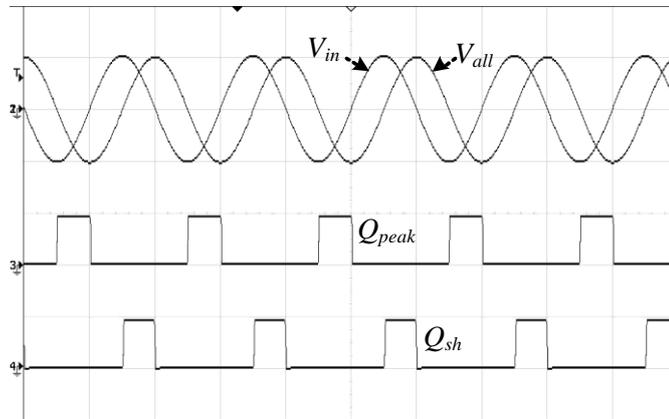
ค่าตัวเก็บประจุ (nF)	ช่วงความถี่ใช้งาน (kHz)	
	$f_{in(min)}$	$f_{in(max)}$
0.1	70	170
0.143	10	110
1	0.3	30
10	0.1	1.5
20	0.001	0.1

พิจารณาผลการทำงานของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดในภาพ 5.5(ก) เมื่อสัญญาณอินพุตมีความถี่เท่ากับ 1 kHz (กำหนดค่า $f_a = 1/(2\pi C_1 R_{o1}) = 1$ kHz และ $C_1 = 10$ nF) ซึ่งจะเห็นได้ว่าเฟสของสัญญาณ V_{all} ตามหลังเฟสของสัญญาณ V_{in} เท่ากับ 90° สัญญาณ Q_{sh} และ Q_{peak} เกิดในช่วงมุม 90° ถึง 180° และช่วงมุม 270° ถึง 360° ของสัญญาณ V_{in} ตามลำดับ สำหรับภาพ 5.5(ข) จะเห็นได้ว่าสัญญาณเอาต์พุต (V_{peak}) ของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณจะถูกรีเซ็ตค่าทุกรอบการทำงานที่เกิดมีสัญญาณ Q_{peak} ในขณะที่สัญญาณเอาต์พุต (V_{out}) ของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดที่ได้จะมีลักษณะเป็นไฟตรงซึ่งมีขนาดเท่ากับค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุต V_{in}

ภาพ 5.6 แสดงผลการทำงานของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดโดยใช้พารามิเตอร์ต่างๆ ของวงจรเช่นเดียวกับผลการทำงานในภาพ 5.5 แต่เปลี่ยนความถี่ของสัญญาณอินพุตเป็น 10 kHz โดยจะเห็นได้ว่าเฟสของสัญญาณ V_{all} ตามหลังเฟสของสัญญาณ V_{in} เกือบเท่ากับ 180° สัญญาณ Q_{sh} และ Q_{peak} เกิดในช่วงมุมก่อน 180° ถึง 180° และช่วงมุมก่อน 360° ถึง 360° ของสัญญาณ V_{in} ตามลำดับ ทั้งนี้วงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดยังคงสามารถทำงานได้ และจากการตรวจสอบพบว่าสามารถทำงานได้ถึงความถี่ประมาณ 20 kHz (สอดคล้องกับตารางที่ 1) นอกจากนี้ทั้งภาพ 5.5 และภาพ 5.6 ยังแสดงให้เห็นว่า 1 รอบการทำงานของวงจรจะใช้เวลาเท่ากับ 1 คาบของสัญญาณอินพุตซึ่งเร็วกว่าหลักการเดิม [14] ที่ได้เคยมีการนำเสนอไว้

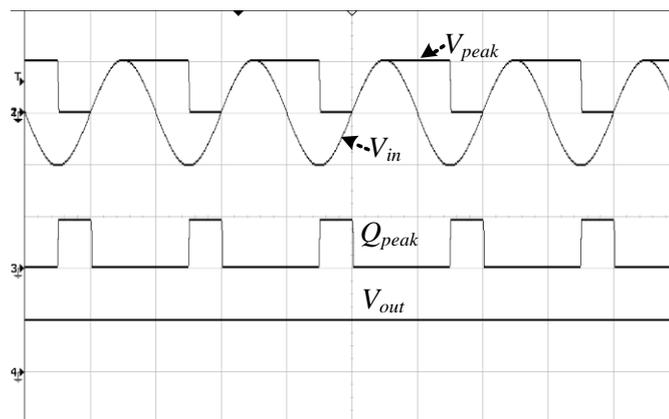
ภาพ 5.7 แสดงผลการแปรค่าแอมพลิจูดสัญญาณอินพุตของวงจร ซึ่งจะเห็นได้ว่าวงจรมีช่วงปฏิบัติการทางขนาดตั้งแต่ 200 mV ถึง 5 V โดยมีค่าความผิดพลาดในการทำงานอยู่ที่ประมาณ $\pm 1.8\%$ ของค่าเต็มสเกล (ค่าเต็มสเกลเท่ากับ 5 V)

สำหรับผลการทำงานของวงจรในภาพ 5.8 แสดงให้เห็นว่าวงจรสามารถตรวจวัดค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุตที่มีการเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว พิจารณาผลจากค่าความถี่ในการเปลี่ยนแปลงค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุตในภาพ 5.8(ข) ซึ่งมีความถี่เท่ากับ 100 Hz เปรียบเทียบกับภาพ 5.8(ค) ซึ่งมีความถี่เท่ากับ 500 Hz จะเห็นได้ในเบื้องต้นว่าสัญญาณเอาต์พุตของภาพ 5.8(ข) จะมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอว่าสัญญาณเอาต์พุตของภาพ 5.8(ค) และผลจากการแปรค่าความถี่ของสัญญาณรูปไซน์ (ซึ่งถูกมอดูเลตทางขนาดกับสัญญาณรูปไซน์ความถี่ 50 kHz) ในขั้นตอนการทดลองลำดับสุดท้ายแสดงให้เห็นว่าเมื่อความถี่ของสัญญาณสูงขึ้น (เข้าใกล้ความถี่ 50 kHz มากขึ้น) จะได้ค่าผลรวมความผิดพลาดสัมพัทธ์มีค่ามากขึ้น

(สเกลแนวตั้งเท่ากับ 5 V/div., 5 V/div., 10 V/div., และ 5 V/div. ตามลำดับ; สเกลแนวนอน 500 μ s/div.)

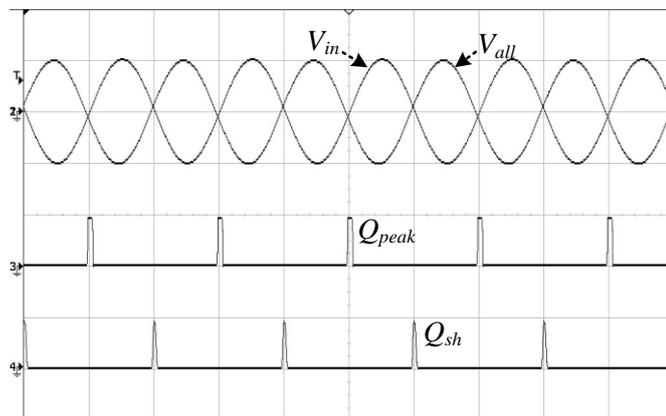
(ก) สัญญาณ V_{in} , V_{all} , Q_{peak} และ Q_{sh}

(สเกลแนวตั้งเท่ากับ 5 V/div., 5 V/div., 10 V/div., และ 5 V/div. ตามลำดับ; สเกลแนวนอน 500 μ s/div.)

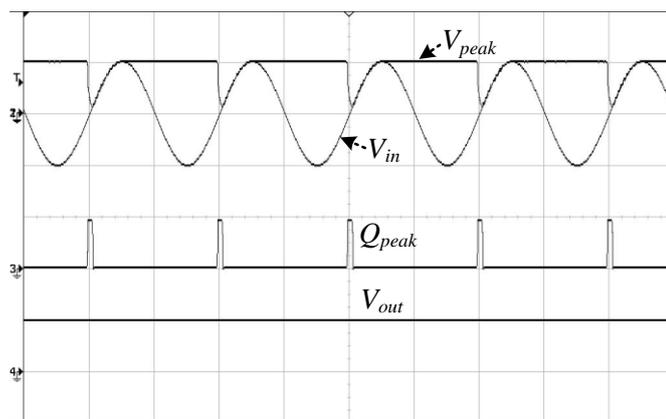
(ข) สัญญาณ V_{in} , V_{peak} , Q_{peak} และ V_{out}

ภาพ 5.5 ผลการทำงานกรณีสัญญาณอินพุตมีค่าแอมพลิจูดคงที่เท่ากับ 5 V ความถี่ 1 kHz

(สเกลแนวตั้งเท่ากับ 5 V/div., 5 V/div., 10 V/div., และ 5 V/div. ตามลำดับ; สเกลแนวนอน 500 μ s/div.)

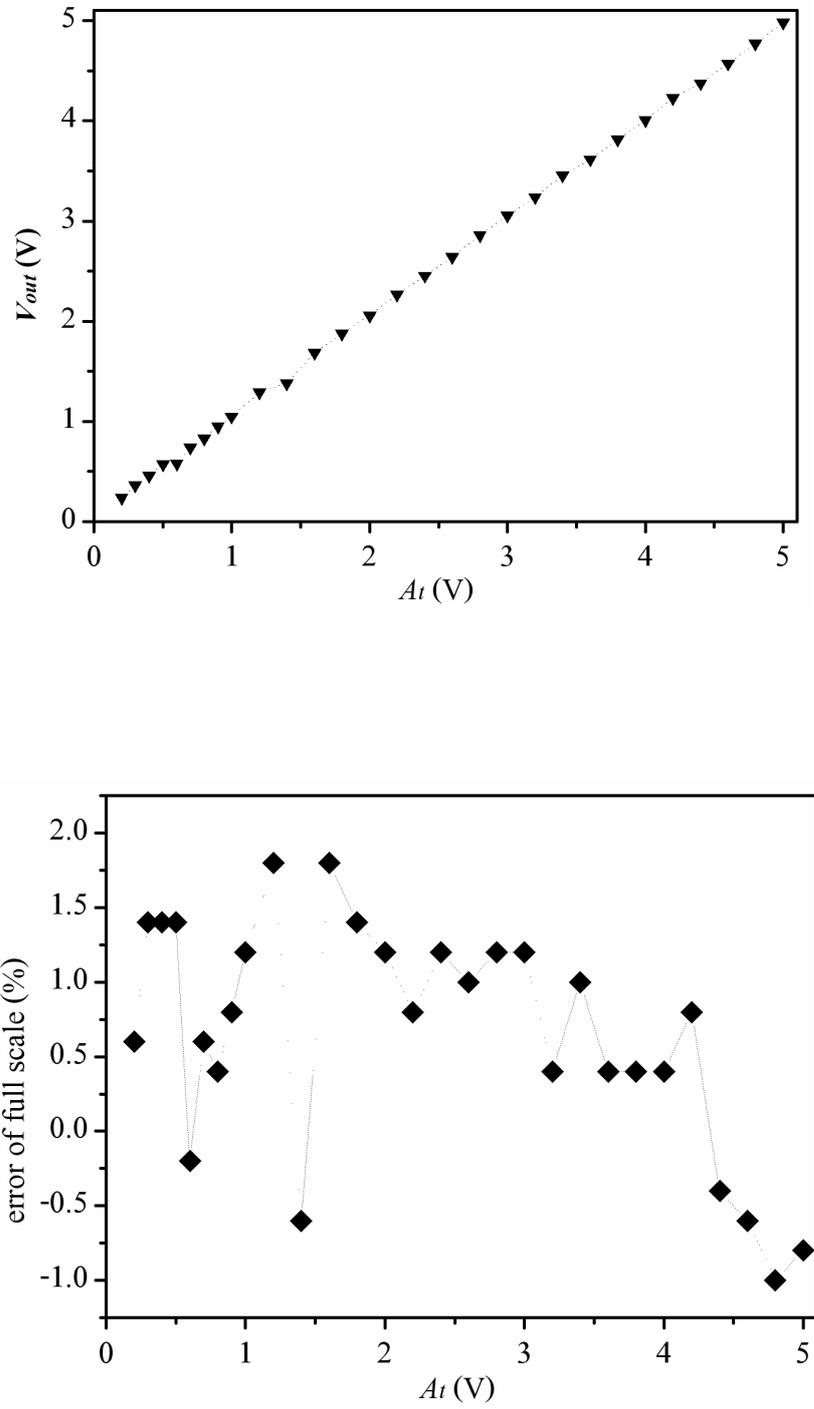
(ก) สัญญาณ V_{in} , V_{all} , Q_{peak} และ Q_{sh}

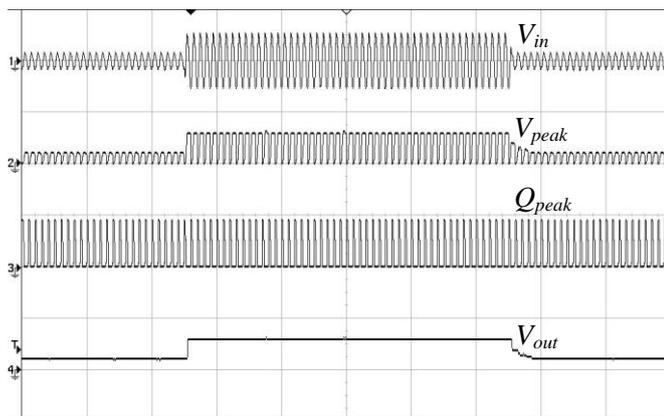
(สเกลแนวตั้งเท่ากับ 5 V/div., 5 V/div., 10 V/div., และ 5 V/div. ตามลำดับ; สเกลแนวนอน 500 μ s/div.)

(ข) สัญญาณ V_{in} , V_{peak} , Q_{peak} และ V_{out}

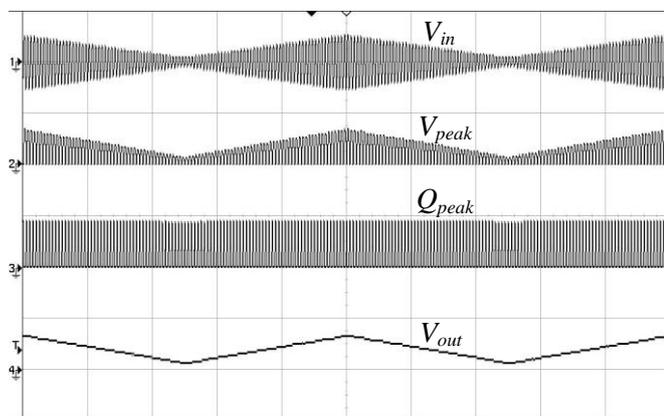
ภาพ 5.6 ผลการทำงานกรณีสัญญาณอินพุตมีค่าแอมพลิจูดคงที่เท่ากับ 5 V ความถี่ 10 kHz

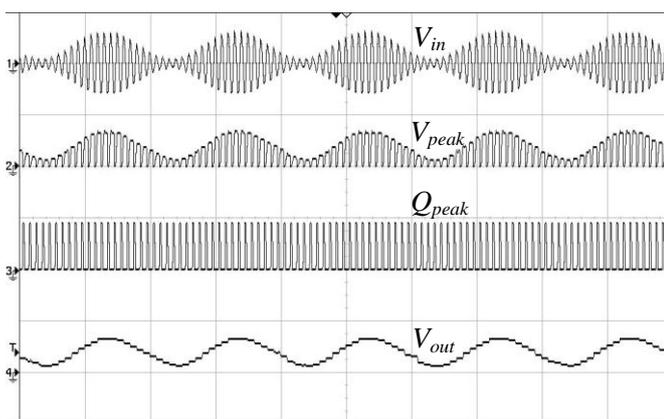
ภาพ 5.7 ผลการแปรค่าแอมพลิจูดของสัญญาณอินพุต

(ก) การเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดเป็นรูปสี่เหลี่ยม

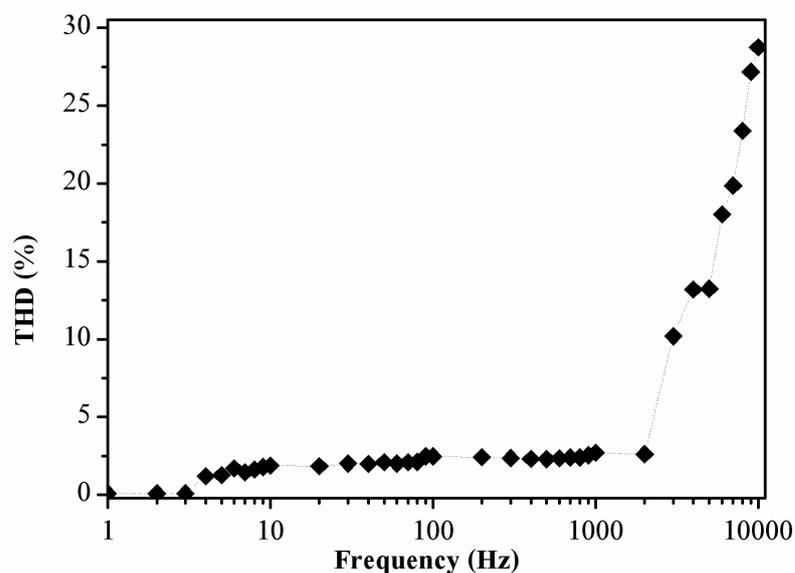

(ข) การเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดเป็นรูปสามเหลี่ยม

(ค) การเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดเป็นรูปไซน์

ภาพ 5.8 ผลการทำงานในกรณีที่สัญญาณอินพุตมีการเปลี่ยนแปลงค่าแอมพลิจูดเป็นรูปต่างๆ (สเกลแนวตั้งทุกรูปเท่ากับ 5 V/div., 5 V/div., 10 V/div., และ 5 V/div. ตามลำดับ; สเกลแนวนอนสำหรับรูป 8(ก), 8(ข), และ 8(ค) เท่ากับ 1 ms/div., 2 ms/div., และ 1 ms/div. ตามลำดับ)

ภาพ 5.9 ผลการวัดค่าผลรวมความผิดเพี้ยนฮาร์มอนิก

5.5 สรุป

หลักการของตัวสร้างสัญญาณควบคุมสำหรับวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดของสัญญาณรูปไซน์ที่ได้พัฒนาออกแบบขึ้นในครั้งนี้เป็นการใช้ประโยชน์จากสมบัติการเลื่อนเฟสของวงจรกรองความถี่ผ่านหมดซึ่งได้นำมาต่อร่วมกับวงจรตรรกะ สัญญาณควบคุมที่ได้นำมาใช้ควบคุมจังหวะการทำงานของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณและวงจรสุ่มและคงค่าสัญญาณซึ่งเป็นวงจรร้อยภายในวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูด อาศัยการเลือกค่าพารามิเตอร์ของวงจรกรองความถี่ผ่านหมดที่เหมาะสมจะทำให้ได้ช่วงความถี่ใช้งานของวงจรประมาณ 0.75 ดีเคท ถึง 2 ดีเคท ต่อการเลือกกำหนดค่าพารามิเตอร์ 1 ครั้ง ค่าความถี่ใช้งานสูงสุดของวงจรตรวจวัดค่าแอมพลิจูดถูกจำกัดที่ความสามารถในการทำงานของวงจรตรวจจับค่ายอดสัญญาณซึ่งมีค่าอยู่ในช่วงโดยประมาณเท่ากับ 170 kHz ช่วงปฏิบัติการทางขนาดของวงจรเท่ากับ 200 mV ถึง 5 V โดยเมื่อทดสอบกับสัญญาณอินพุตที่มีความถี่เท่ากับ 1 kHz สามารถวัดค่าความผิดพลาดสูงสุดของวงจรได้ในช่วง $\pm 1.8\%$ ของค่าเต็มสเกล (5 V)